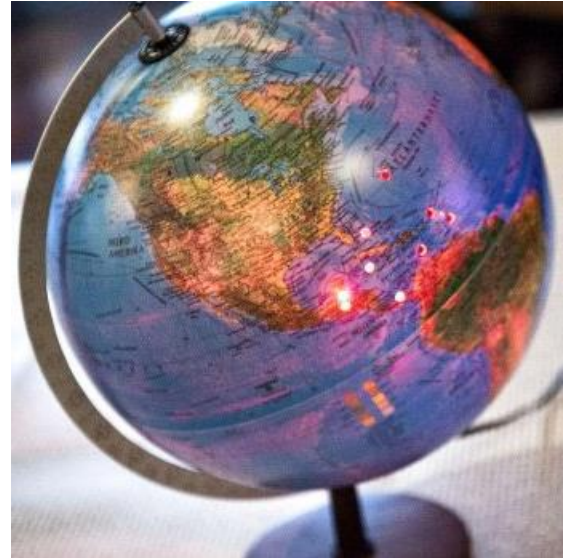


En Global indsats mod skattely

Skattely gør det muligt for kriminelle, korrupte, superrige personer og store selskaber at gemme penge og unddrage sig skat. EU landene mister årligt omkring 7.500 milliarder kroner i skatteindtægter på grund af skatteunddragelse. Ulandene mister årligt mere end 700 milliarder kroner i tabte skatteindtægter, langt mere end de får i udviklingsbistand. Regningen for velfærd bliver sendt videre til almindelige borgere og små og mellemstore virksomheder, mens multinationale selskaber og superrige individer tjener stort og løber fra regningen.



I Danmark og EU betyder det større ulighed og nedskæringer på velfærd og uddannelse. I udviklingslandene er det et spørgsmål om liv og død. Skattely giver korrupte politikere, de superrige og multinationale selskaber mulighed for at snyde ulandenes statskasser for mange milliarder. Penge der kunne finansiere kvalitetsuddannelse til alle, bedre skoler og gøre det muligt for landene til at nå de internationale udviklingsmål for 2015.

Afsløringer i foråret 2013, af de mange milliarder der hemmeligholdes globalt, har sat skub i kampen mod skattely. Vi har i dag et politisk momentum som aldrig før til at sætte en stopper for denne lyssky praksis. EU, OECD, G8 og G20 har skattely og skattefusk øverst på dagsorden på møder i 2013.

Danmark har i regeringsgrundlaget lovet at gå forrest i denne kamp. IBIS – og verdens fattigste – ser frem til at den danske regering går foran i EU, i OECD og i alliancer med andre lande, der arbejder for at sortliste skattely, sikre gennemsigtighed og få automatisk og multilateral udveksling af oplysninger om de enorme formuer gemt i skattely. Det skylder vi i bogstaveligste forstand verdens fattigste. Samtidig kan det sikre milliardindtægter til de trængte velfærdsstater i Europa.

Til sidst i dette dokument opstiller IBIS en række anbefalinger til den danske regering i kampen mod skattely og for større skatteretfærdig for de fattigste.

Skattely og konsekvensen for fattige mennesker

Skattely er et omfangsrigt problem med vidtrækkende globale konsekvenser. En konservativ vurdering er, at udviklingslande mister mellem 700 og 930 milliarder kroner om året i tabte skatteindtægter¹ på grund af skattely. Problemet er stigende og de negative effekter påvirker særligt udviklingslande.

Global Financial Integrity vurderer, at der i 2010 forsvandt mellem 4.500 og 6.600 milliarder kroner ud af udviklingslandene gennem illegal kapitalflugt². Afrika har af samme grund over en fyrrårig periode mistet mere end 4.500 milliarder kroner³. Det er mere end det dobbelte af udviklingsbistanden til kontinentet. Størsteparten af kapitalflugten fra ulandene stammer fra multinationale selskabers kunstige eller falske prisfastsættelse ved handel inden for koncernen (*transfer mis-pricing*), fusk med fakturaer og andre skattetricks. Men også overklassens formuer, kriminelt tjente penge og korrupsion bidrager betydeligt til kapitalflugten til skattely.

Lande som ikke får gavn af deres egne ressourcer må i stedet optage lån og ender dermed i stor gæld. Tax Justice Network vurderer, at rige eliter i 139 lavindkomstlande har ophobet mellem 42.000 og 54.000 milliarder kroner uregistreret i skattely.⁴ Det er en tredjedel af de samlede formuer skjult i skattely. Disse formuer udgør cirka det dobbelte af de 139 udviklingslandes gæld til udlandet, hvilket betyder, at landene reelt er kreditorer. Men desværre er de enorme formuer i hænderne på en lille superrig elite, mens gælden bæres af det store flertal gennem deres regering.⁵

De enorme formuer gemt i skattely repræsenterer store summer i tabte indtægter. Først og fremmest ved at være stjålet eller undgået at blive beskattet, men også i tabt skat på afkastet af formuerne. Tax Justice Network vurderer, at hvis de enorme formuer skjult i skattely, på mindst 120.000 milliarder kroner, har et samlet afkast på blot 3% om året, så ville en beskatning af afkastet på 30% i hjemlandet, kunne generere skatteindtægter på 1100 milliarder kroner årligt. Det er langt mere end den samlede årlige udviklingsbistand på 730 milliarder kroner⁶.

Skattely underminerer også skattebasen i industrilandene. Europakommissionen vurderer, at EU taber omkring 7.500 milliarder kroner om året i skatteindtægter på grund af skattesnyd og skatteplanlægning fra store selskaber og rige personer⁷.

¹ Henry, J.S. The price of offshore revisited, 2012:19, Christian Aid, Death and Taxes, maj 2008.

² Kar, D and Freitas, S., GFI_ Illicit Financial Flows From Developing Countries: 2001-2010, December 2012

³ Dev Kar & Devon Cartwright-Smith: Illicit Financial Flows from Africa; Global Financial Integrity March 2010

⁴ Henry, J.S., The price of offshore revisited, 2012:6

⁵ Henry, J.S., The price of offshore revisited, 2012, http://ec.europa.eu/news/economy/121211_en.htm

⁶ <http://www.oecd.org/dac/aidtopoorcountrieslipsfurtherasgovernmentstightenbudgets.htm>

⁷ Murphy, R., Closing the European Tax Gap, http://ec.europa.eu/news/economy/121211_en.htm

Brug af skattely, aggressiv skatteplanlægning og skattefiduser er overvejende en mulighed for multinationale selskaber og superrige personer. Når multinationale selskaber løber fra regningen betyder det, at de sender den videre til små og mellemstore nationale selskaber, der står for det meste af jobskabelsen og innovationen, men ikke har samme mulighed for at "skatteoptimere"⁸. Og når de superrige gemmer formuerne i skattely overlader de omkostninger til uddannelse, udvikling og velfærd til almindelige borgere. En regning som almindelige borgere i udviklingslande ikke kan betale.

Hvad er skattely?

Skattely er ikke kun en betegnelse for offshore jurisdiktioner, som de mere kendte og eksotiske øer Cayman Islands og Bahamas. Også inden for den Europæiske Union eksisterer skattely i lande som Luxembourg, Østrig og Irland. I USA fungerer stater som Delaware og Nevada også som skattely. Skattely skal forstås som lande eller jurisdiktioner med et sæt af funktioner og love særligt rettet mod udenlandske selskaber og personer og er ikke nødvendigvis en fysisk enhed.

OCED har opsat fire kriterier, der definerer skattely.⁹

- Ingen eller lav skat på relevant indkomst. Selskaber og privatpersoner benytter skattely til at flytte overskud og anden aggressiv skatteplanlægning for at opnå en lav eller ingen skat.
- Mangel på effektiv informationsudveksling. Skattely afviser eller gør det besværligt at udveksle informationer om selskaber og personer med andre landes skatte- eller retsvæsen.
- Mangel på gennemsigtighed. Uigennemsigthed i lovgivningen og registrering af oplysninger om selskaber og personer, manglende regnskabspligt og registrering af, hvem der er de egentlige ejere af formuer og selskaber og andre fundamentale oplysninger.
- Ingen substantiel aktivitet for selskaber. Skattely gør det nemt at oprette skuffeselskaber og holdingselskaber uden egentlig aktivitet for at tiltrække investeringer og transaktioner med det ene formål at reducere skat.

Selskabers brug af skattely

Multinationale selskaber foretager i vidt omfang "skatteoptimering", hvilket betyder, at det reducerer deres akt gennem skatteplanlægning inden for lovens grænser. Når det går mod lovens ånd, og transaktioner eller selskabsstrukturer ingen reel substans har, men udelukkende har til formål at reducere koncernens samlede skattebetaling, kaldes det aggressiv skatteplanlægning¹⁰. For USA koster multinationale selskabers profitflytning op mod 350 milliarder kroner årligt. Kommissionen vurderer, at tallet meget vel kan være det samme for EU¹¹.

⁸ OECD, Addressing Base Erosion and Profit Shifting, 2013

⁹ OECD, Harmful Tax Competition, 1998

¹⁰ EU Action Plan, 2012:6 – hele navn

¹¹ EC, Commission Staff Working Document, Executive Summary of the Impact Assessment, 2012

Googles største markeder er i lande som USA og Storbritannien med en selskabsskatteprocent på henholdsvis 35 % og 28 %. Alligevel formår Google at slippe afsted med langt lavere beskatning af overskud. Det kan lade sig gøre ved at benytte sig af skattelylandenes fordelagtige skatteregler.

Google har verden over et overskud på €4.68 milliarder fra en omsætning på €17.44 milliarder i 2008. Det svarer til en profit margin på 26.8% før skat. Google opgiver 14% af omsætningen, €2.44 milliarder, i Storbritannien. Richard Murphy vurderer, at hvis Googles profitmargin var den samme i Storbritannien som i resten af verden, så skulle Google have tjent €654 millioner og betalt €186.4 millioner i skat i 2008 i Storbritannien. Det viser sig i stedet, at Google kun har betalt mellem €208.000 og €880.000 tusind euro.

Google har placeret deres hovedkontor i Dublin med en selskabsskatteprocent på 12,5. Det Irske Google selskab er igen ejet af et selskab baseret i Bermuda, hvor selskabsskatten er marginal. Irske skatteregler muliggør nemlig at overskud kan flyttes ind og ud af Irland uden beskatning. Ved samtidig at flytte deres patent til Bermuda, kan Google flytte overskud til Bermuda under dække af betaling for brug af patentet. På den måde kan Google undgå at opgive det egentlige reelle overskud i lande med høj skatteprocent. Google har på den måde de sidste tre år skåret i sine skatter med \$31,1 milliarder ved at flytte udenlandsk profit igennem Irland og Holland til Bermuda.

OECD vurderer, at 60 % eller mere af verdens handel sker internt i koncerner¹². Det giver multinationale selskaber mulighed for at flytte overskud til steder med lav skat og få krav om gennemsigtighed. Når selskaber handler inden for koncernen fastsætter de priserne efter OECD's regler for "transfer pricing". Udgangspunktet er armslængde princippet, der indebærer, at prisen skal fastsættes, som hvis man handlede på et åbent marked med en tredjepart. Det er dog i praksis meget vanskeligt at fastsætte en korrekt pris, ikke mindst når det handler om immaterielle værdier som brands, patenter, management, services, konsulentytelser, mm. Det gør det muligt for koncernen at flytte det skattepligtige overskud til et skattely med lav eller ingen skat samt mulighed for at sløre transaktioner. På den måde reduceres koncernens skattebetaling.¹³ Raymond Baker, direktør for Global Financial Integrity, vurderer, at omkring 50% af verdens transaktioner er fejlprissat med gennemsnitlig 10%¹⁴.

En anden ofte anvendt model for skatteoptimering er at oprette et holdingselskab i et skattely, hvor virksomheden ikke nødvendigvis har nogen substantiel aktivitet, men som en instans der formidler penge i mellem selskabets afdelinger. På den måde er det muligt for selskaber at sende penge ud af f.eks. et udviklingsland som overskud eller rentebetalinger, skjule deres identitet via et holdingselskab i et skattely og så geninvestere i selskabet i udviklingslandet. Derved kan de få gavn af de skattefordele, som skal tiltrække

¹² Institutional Approaches to Policy Coherence for Development OECD Policy Workshop, maj 2004

¹³ Se også OECD BEPS Report fra februar 2013

¹⁴ http://www.gfintegrity.org/index.php?option=com_content&task=view&id=94&Itemid=94

udenlandske investeringer¹⁵. Dette kaldes også round-tripping og er sandsynligvis den vigtigste forklaring på, at skatteparadis Mauritius er den største investor i Indien og at 14% af investeringerne i Kina kommer fra British Virgin Islands¹⁶.

Barbados, Bermuda og de britiske Jomfruøer modtog samlet 5,11% af de samlede, globale, direkte investeringer og investerede samme år 4,54% udenlands i 2010. Til sammenligning modtog Tyskland 4.77% og investerede udenlands 4.28%¹. Det skyldes i høj grad multinationale selskabers brug af skattely, der i disse tilfælde er enheder med få eller ingen ansatte og ingen eller lidt egentlig aktivitet i landet og mest bruges i forbindelse med intern handel.

Beskatningen af multinationale selskaber er brudt sammen

OECD's banebrydende rapport fra februar 2013 om Base Erosion and Profit Shifting analyserer, hvordan den eksisterende model for beskatning af multinationale selskaber giver rig mulighed for at underminere skattebasen ved at flytte overskud til skattely og derved reducere skatten.¹⁷ OECD fremlægger en handlingsplan til G8 mødet i juni 2013.

Reelt er den eksisterende model for beskatning af multinationale selskaber brudt sammen. Modellen er udviklet i 1920'erne, hvor selskaber, kapital og formuer ikke kunne flyttes rundt i verden uden besvær. Modellen søger at beskatte selskaber inden for en koncern, som om de var selvstændige enheder, samtidig med at koncerner er etableret og styres globalt. Beskatningsmodellen har ikke fulgt med udviklingen i selskabsstrukturer og har derfor skabt rum for omfattende skattetækning. Det betyder i praksis, at multinationale selskaber betaler mindre procentvis i skat end små og mellemstore nationale selskaber, og at f.eks. en række af verdens største IT-selskaber har en encifret effektiv skatteprocent.

Det er vigtigt at understrege, at meget af denne skatteplanlægning eller skatteoptimering er inden for lovens bogstav, selvom det strider mod lovens ånd. Mange selskaber betragter, skat som en omkostning, der skal minimeres og går langt for at nå det mål. Nogle selskaber går over stregen til det ulovlige og laver en kunstig prisfastsættelse på handler, falske fakturaer eller krænkelse af skattelovgivninger, der er i strid med loven. Både lovlige og ulovlige skatteunddragelse strider mod almindelig god moral og rammer i særlig grad de mindre selskaber og almindelige mennesker, der ikke har de samme muligheder, og derfor sidder tilbage med regningen.

¹⁵ Eurodad, Exposing the lost billion, summary, 2011:6, <http://taxjustice.blogspot.dk/2011/05/why-do-so-many-chinese-companies-use.html>

¹⁶ OECD, Addressing Base Erosion and Profit Shifting, 2013

¹⁷ <http://www.oecd.org/tax/beps.htm>

Enkeltpersoners brug af skattely

Enkeltpersoner benytter sig af skattely af mange af de samme grunde som selskaber. Den finansielle hemmelighed i skattely tiltrækker rige individer, som ønsker at skjule finansiell aktivitet fra regeringer og dårligt udstyrede skattemyndigheder i udviklingslande¹⁸. Skattely giver mulighed for at skjule det egentlige ejerskab. Både superrige og kriminelle benytter sig af disse fordele for at undgå de normale regelsæt¹⁹.

Tax Justice Network vurderer, at der i 2010 var ophobet mellem 120.000 og 180.000 milliarder kroner i skattely²⁰. Det svarer til USA' og Japans bruttonationalprodukt lagt sammen²¹. Tallet dækker endda kun over den finansielle formue og tager ikke højde for materiel rigdom som ejendomme, kunstværker, guldbarer, lystyachter og dyre biler. Disse enorme formuer dækker delvist over penge, der er ulovligt tjent ved kriminalitet, narko eller korrupsion. Men langt størsteparten vurderes at stamme fra formuer, der er erhvervet legalt, men bliver gemt i skattely for at unddrage sig skat.

I dette internationale marked er der også skabt en hel skattelyindustri, som består af banker, advokater og revisionsfirmaer, der hjælper privatpersoner og selskaber med at reducere skattebetalingen og gemme formuer i skattely.²²

Udviklingslande og skattely

Skatteunddragelse via skattely har store konsekvenser for udviklingslandenes egen udvikling. På samme måde som man i udviklede lande betaler for velfærd såsom skoler, sygehuse og infrastruktur via skat, burde udviklingslande have samme mulighed.

Hvor man i OECD-lande får omkring 35% af BNP fra skatter, så lå tallet omkring 16% for de mindst udviklede lande i 2008²³. Det bunder blandt andet i svage statslige institutioner, uklare regler og en stor uformel sektor. Men selskabers og de formuendes muligheder for at unddrage sig skat ved at flytte overskud og formuer til skattely er også en væsentlig forklaring på den lavere skatterate i udviklingslandene.

Naturressourcer er for mange udviklingslande en livsvigtig industri og en oplagt mulighed for en selvfinansieret, selvstændig udvikling. Men udviklingslande er afhængige af udenlandske investorer. De er ofte nødsaget til at tiltrække investorer med lav eller ingen skat, som i sidste ende skader landet. Det vurderes, at Tanzania mistede omkring 1.540 millioner kroner i tabt skatteindtægt fra deres guldindustri på grund af en eksklusiv lav royalty skat, skatteregler som tillod firmaer at undgå selskabskat og muligvis skatteunddragelse²⁴. Selskaber og enkeltpersoner benytter også skattely til at flytte overskud og formuer ud af ulandene og udhuler derved ulandenes skattebase.

¹⁸ Eurodad, Exposing the lost billion, 2011:7

¹⁹ Henry, J.S. The price of offshore revisited, 2012:9

²⁰ Henry, J.S., The price of offshore revisited, 2012

²¹ http://www.taxjustice.net/cms/upload/pdf/The_Price_of_Offshore_Revisited_Presser_120722.pdf

²² Henry, J.S. The price of offshore revisited, 2012:8

²³ Eurodad_ Exposing the Lost Million, 2011:7

²⁴ Curtis, M. and Lissu, T., A Golden Opportunity, Oktober, 2008

Aggressiv skatteplanlægning udfordrer udviklingslandenes behov for at skabe udvikling og fattigdomsbekæmpelse ud fra den økonomiske vækst. Udviklingen i Mozambiques vækst og fattigdom er illustrativ for realiteten i mange naturressource rige udviklingslande. Mozambiques bruttonationalprodukt per person er fordoblet mellem 1998 og 2010, mens antallet af personer, som lever for under \$2 om dagen er steget fra 15 til 18 millioner i perioden 1996 til 2006.²⁵ Når selskaber eller enkeltpersoner flytter overskuddet ud af landet før beskatning, sker der en skævridding af skattebasen. Udviklingslandene oplever en udflytning af profit og en underminering af skattebasen, der ellers kan finansiere uddannelse og udvikling. Mere end 30.000 milliarder kroner ophobet skattely stammer fra 139 udviklingslande, hvor de kunne have bidraget til at sikre en mere lige udvikling²⁶.

Opfyldelsen af de internationalt fastlagte udviklingsmål vil kunne finansieres gennem en forstærket skatteopkrævning i udviklingslandene, der også på lang sigt, er den eneste bæredygtige måde at finansiere udvikling på. Den internationale finansielle krise har bragt udviklingsbistanden under pres, og den er for første gang faldet to år i træk. Derfor er andre finansieringskilder til udvikling i stigende grad vigtige.

Problematikkerne omkring skattely og flytning af profitten er anerkendt af G20 landene²⁷. OECD erkender og forpligter sig til at OECD lande og udviklingslande skal etablere en stærk politisk og institutionel ramme. Det skal hjælpe udviklingslandene til at tiltrække investorer og sikre at denne form for tilført kapital kommer samfundet til gode via skat.²⁸ Verdensbanken mener, at det vil kræve mellem 232 -348 milliarder kroner årligt for at opnå Udviklingsmålene ²⁹. Det er cirka halvdelen udviklingslandenes tab fra 2000 til i 2010 i ulovlige kapitalstrømme.³⁰

En global dagsorden mod skattely og skattefusk

Skattely er efter den finansielle krise kommet højt på den offentlige og politiske dagsorden. Det omfattende læk af dokumenter fra International Consortium of Investigative Journalists, i foråret 2013, har afsløret et verdensomspændende finansielt hemmelighedskræmmeri. Det har åbnet beslutningstagernes og mediernes øjne for skattelys omfangsrige og ødelæggende karakter.

I løbet af april 2013 er der kommet flere banebrydende udtalelser fra centrale globale aktører, der lægger op til handling på de forestående møder i EU, OECD, G8 og G20.

Finansministrene og Centralbankcheferne fra G20 landene har ved et møde i Washington d.18-19. april opfordret til at gøre *automatisk udveksling af skatteinformationer* til den nye standard. Det er et positivt skridt i forhold til de eksisterende skatteudvekslingsaftaler, "*udveksling på forespørgsel*", som f.eks. Danmark har

²⁵ Justica Ambiental, Tax Justice Network, Jubilee Debt Campaign, UK: Whose development is it? Investigating the Mozal Aluminium Smelter in Mozambique, 2012:

²⁶ Henry, J.S. The price of offshore revisited, 2012

²⁷ OECD_Addressing Base Erosion and Profit Shifting, 2013:14

²⁸ OECD, Policy Coherence for Development, 2004

²⁹ Christian Aid_Death and Tax, maj 2008.

³⁰ Dev Kar and Sarah Freitas, GFI_ Illicit Financial Flows From Developing Countries: 2001-2010, December 2012

underskrevet mere end 40 af. Det kræver begrundet formodning på en navngiven person med en række oplysninger for at kunne få informationer fra et skattely, som man har indgået aftale med. Samtidig lægger G20 op til at etablere et *multilateralt* system, hvor udviklingslandene vil få samme vilkår og informationsmængden ikke alene afhænger af politisk pondus til at forhandle udvekslingsaftaler.

På den europæiske bane har den britiske premierminister, David Cameron, sat kampen mod skattely på G8's agenda i Irland i juni, mens den franske præsident, Francois Hollande, er fortaler for større bankgennemsigtighed, sortlistning af skattely og automatisk informationsudveksling³¹. Samtidig har både Frankrig, Storbritannien og Tyskland meldt klart ud, at et internationalt samarbejde er nødvendigt for at komme skattely til livs³².

EU-Kommissionen fremlagde i december 2012 en "Handlingsplan til styrkelse af bekæmpelsen af skattesvig og skatteunddragelse samt to henstillinger om "Aggressiv Skatteplanlægning" og "foranstaltninger vedrørende tredjelande". I maj og juni 2013 vil finansministre og statsledere diskutere de videre skridt inden for EU, der både inkluderer informationsudveksling inden for EU, en definition og eventuel sortlistning af skattely og andre indsatser.

Danmarks position og muligheder

Skatteminister Holger K Nielsen erklærede den 11. april 2013 "Krig mod Skattely" og lancerede en række værktøjer mod skattesnyd, som Danmark vil støtte og anvende.³³ Det er en meget vigtig udmelding, der fra hele regeringen skal følges op af aktiv handling fra de ministre, som på forskellig vis har en aktie: Statsminister Helle Thorning-Schmidt skal mødes med sine europæiske kollegaer til EU statsrådsmøde den 22. maj 2013 og diskutere blandt andet skattepolitik. Økonomi og Indenrigsminister Margrethe Vestager skal mødes med sine finansminister kollegaer i EU i ECOFIN-regi den 14. maj og 21. juni 2013, hvor skattepolitik står øverst på dagsordenen. Herunder reaktion på Kommissionens handlingsplan og henstillinger. Udviklingsminister Christian Friis Bach har mulighed for i nordisk regi sammen med særligt Norge og Finland at lave en fælles sortlistning af skattely for udviklingsfonde som IFU. Det er Norge allerede langt i overvejelserne om, og det vil være et vigtigt element i at sikre udviklingslandenes interesser i det store spil om skattely.

Den internationale dagsorden og diskussion af skattely og skattefusk flytter sig meget hurtigt i skrivende stund. Der opstår nye politiske muligheder og initiativer. IBIS søger nedenfor at opstille nogle centrale tiltag i kampen mod skattely og skattefusk, som ikke bare fundamentalt kan gøre op med den samfundsskadelige uretfærdighed omkring skattely, men som også vil komme de fattigste landes interesser i møde.

³¹ <http://www.leftfutures.org/2013/04/why-hollande%E2%80%99s-plans-on-tax-havens-and-dodgy-politicians-aren%E2%80%99t-good-enough/> Adgang 15.04.13

³² OECD. Addressing Base Erosion and Profit Shifting, 2013:14

³³ Børsen, 11. april 2013

Sikre registrering og offentliggørelse af informationer om formuer og selskaber i skattely

Første skridt i kampen mod skattely er et krav om registrering og tilgængelighed af informationer. Hvis skattely ikke registrerer informationer, kan de af gode grunde ikke udveksle dem med andre lande. Et vigtigt element er klarhed over, hvem der er de egentlige ejere (beneficial ownership) af konti, skuffeselskaber, trustfonde og andre finansielle instrumenter. Ofte indsættes der nominelle ejere for at skjule, hvem der er de egentlige ejere af selskaber og formuer. I dag er det i de fleste lande bankernes ansvar at registrere ejerskab og sikre dokumentation, for hvem der ejer formuer. Men selv anerkendte internationale banker håndhæver ikke i tilstrækkelig grad kravene om registrering og dokumentation for ejerskabet.³⁴ Det gør det muligt for både kriminelle og skatteunddragere at gemme penge i skattely uden, at formuernes oprindelse står klart.

Alle lande skal have et offentligt tilgængeligt selskabsregister, hvor oplysninger om selskaber, deres ejere og regnskaber er registreret offentligt og kan udveksles med andre landes skattemyndigheder.

Financial Action Task Force³⁵ anbefaler, at skatteunddragelse bliver en strafbar forbrydelse, så de advokater, revisorer og andre rådgivere, der hjælper selskaber og privatpersoner med at unddrage sig skat, også kan straffes, ligesom det er tilfældet når de hjælper med hvidvaskning af kriminelle penge. Det betyder, at hvor skatteunddragelse har fundet sted, vil de involverede i forbrydelsen blive anklaget for hvidvaskning såvel som overtrædelse af skattelovgivningen.³⁶ Det vil højne moralen hos de banker, advokater og rådgivere, der rådgiver og hjælper omkring aggressiv skatteplanlægning.

Konkret bliver det diskuteret som et element i revisionen af EU's Hvidvaskningsdirektiv at gøre skatteunddragelse strafbart og sikre nationale registre over virksomheders og fondes ejerskab. Danmark bør arbejde for registrering af informationer om selskaber og formuer gennem at:

- Arbejde for globale standarder gennem FN og OECD, der kræver dokumentation, registrering og offentliggørelse af informationer om selskaber og formuer i skattely, herunder hvem de egentlige ejere er.
- I EU arbejde for en revidering af Hvidvaskningsdirektivet, så det bliver obligatorisk at dokumentere, registrere og offentliggøre, hvem der er de egentlige ejere af selskaber og formuer.
- I EU's Hvidvaskningsdirektiv gøre det strafbart at hjælpe personer og selskaber med at unddrage skat.

Automatisk og multilateral udveksling af skatteinformationer

Automatisk informationsudveksling er afgørende for at skattemyndigheder kan få indsigt i kriminelle, personers og selskabers skattepligtige indeståender i andre lande. Særligt for udviklingslande med mindre ressourcer og teknisk kapacitet i skatteadministrationen er det meget vanskeligt at benytte de eksisterende aftaler om udveksling af informationer på anmodning og begrundet formodning om en konkret skatteunddragelse.. Der er som nævnt internationalt opstået en vilje blandt centrale lande og internationale

³⁴ Eurodad: Secret structures and Hidden Crimes; 14. januar 2013

³⁵ IMF, Revisions to the Financial Action Task Force Standard, 2012

³⁶ <http://taxjustice.blogspot.dk/2012/02/fatf-makes-big-step-on-tax-evasion-must.html>

fora til at sikre en automatisk udveksling af skatteinformationer, mens der forsat er lande og jurisdiktioner, der modsætter sig dette. En forudsætning for en meningsfuld automatisk udveksling er fælles standarder og elektroniske formater. Et område som både EU Kommissionen inden for EU og OECD er i færd med at udvikle. En multilateral konvention om udveksling af skatteinformationer vil sikre, at alle lande, der underskriver konventionen er forpligtet til at udveksle informationer med alle andre underskrivere. Presset på skattelyene til at underskrive konventionen gavner udviklingslande, der ikke lige som USA og EU har politisk pondus til at kræve bilaterale aftaler. Danmark bør arbejde for automatisk og multilateral udveksling af skatteoplysninger gennem at:

- Etablere en multilateral konvention, helst med udgangspunkt i FN og alternativt i OECD, der sikrer automatisk udveksling af informationer ud fra fælles standarder.
- Inden for EU arbejde for vedtagelsen af det reviderede Savings Tax Directive (Rentebeskatningsdirektivet) og implementering i hele EU, inklusiv for Østrig og Luxembourg, og skattely som Cayman Islands og British Virgin Islands, der er tilknyttet England.
- Arbejde aktivt for at udviklingslandene bliver inddraget og hørt i de internationale forhandlinger, konkret gennem multilaterale aftaler og konventioner og udvikling af formater og systemer, der er anvendelige for lande med svagere skatteadministrationer.

Sortlistning af skattely

En række skattely vil værges sig mod at sikre den nødvendige offentlige registrering af informationer og foretage en automatisk udveksling af skatteinformationer. De skal betragtes som internationale pariaer og sortlistes. USAs FATCA-aftaler har allerede vist sig nyttige. USA brugte trusler om strafafgift på investeringer i USA på 30% for banker, som ikke ville udlevere oplysninger om statsborgeres indestående i banker i en række skattely. Det medførte en hurtig villighed fra de pågældende banker. Derfor skal en sortlistning bygge på klare og objektive kriterier med sanktioner af en så stærk karakter, at det er formålstjenligt at indgå multilaterale aftaler. Derudover skal den indeholde præcise krav om registrering og offentliggørelse af oplysninger om f.eks. det egentlige ejerskab og krav om automatisk udveksling af informationer.

EU Kommissionen taler for en sådan definition og sortlistning. Det er afgørende, at en sortlistning inddrager *alle* skattely, også når det drejer sig om europæiske skattely, f.eks. Hollands, Østrigs og Luxembourgs funktion som skattely, og oversøiske territorier som for eksempel Storbritanniens Cayman Island, British Virgin Islands og Bermuda. Også visse amerikanske delstater bør falde inden for definitionen af skattely indtil de ændrer praksis.

Sanktioner kan tage udgangspunkt i muligheden for at have dobbelt-beskatningsaftaler med EU-lande. Men sanktioner bør også inkludere trussel om at afvise offentlige investeringer og indkøb fra selskaber og banker baseret i skattely. Det forekommer meningsløst at offentlige skatteyderpenge anvendes til indkøb fra selskaber, der systematisk unddrager sig skat eller ikke vil samarbejde om udveksling af skatteinformationer. Danmark bør arbejde for en sortlistning af skattely gennem at:

- Sortlistning af skattely og aktivt søge at etablere en koalition af lande startende med f.eks. Norge, Finland og Frankrig, der videre kan arbejde for en sortlistning gennem EU, OECD og globalt.

- I EU med udgangspunkt i Kommissionens anbefalinger arbejde for en præcis og vidtgående definition af skattely som udgangspunkt for en sortlistning gældende for hele EU. Hvis dette blokeres af skattelylande som Luxembourg eller England skal Danmark arbejde for et forstærket samarbejde om sortlistning blandt de EU lande, der seriøst vil medvirke til at bremse skattefusk.
- Bruge sortlistningen til Investeringsfonden for Udviklingslandene (IFU) for at sikre, at IFU ikke støtter selskaber baseret i skattely eller med en aggressiv skatteunddragelsesstrategi, og have som et væsentligt kriterium for IFUs investeringer, at de støttede selskaber har en bæredygtig og fair skattestrategi. Derudover bør IFU helt stoppe med at investere gennem fonde baseret i skattely.
- Analysere muligheden for at etablere en dansk sortlistning fra offentlige indkøb af selskaber og banker baseret i skattely eller med selskabskonstruktioner eller transaktioner, der kun har til formål at reducere skatten.

Et perspektiv på opgøret med den eksisterende model for selskabsbeskatning

En indsats mod skattely kan medvirke væsentligt til at sikre en mere retfærdig og tidssvarende selskabsbeskatning. Den eksisterende model for beskatning af multinationale selskaber er forældet og på store områder reelt brudt sammen. Der er behov for en total nytænkning af systemet. Særlig for beskatning af selskaber baseret på immaterielle rettigheder som IT-selskaber og medicinalfirmaer viser koncerners globale lave skatterater, at de systematisk kan unddrage sig skat. Som den engelske premierminister Cameron har sagt: *“Det er ikke okay, når du har et selskab, at du i stedet for at betale noget i skat nogle steder, så betaler du ikke skat nogen steder.”*³⁷ Den eksisterende model med udgangspunkt i fastlæggelse af transfer priser ud fra et armslængde princip er for nem at omgå for denne type selskaber. Men hovedproblemet er, at hele modellen for beskatning af multinationale koncerner bestående af op til flere tusind internt forbundne søsterselskaber er brudt sammen. Det giver i en globaliseret verden, hvor værdier med et tastetryk kan flyttes over grænser, ikke længere mening at søge at beskatte de enkelte søsterselskaber, som om de var selvstændige virksomheder.

Alternativet hedder Unitary Taxation³⁸, der beskatter koncerner som det de er: Globalt forbundne enheder under et fælles ejerskab. Det vil betyde, at man tager udgangspunkt i en koncerns globale overskud, og derefter fordeler overskuddet til beskatning i lande efter nogle objektive kriterier for, hvor den reelle produktion og værditilvækst finder sted. Kriterierne kan tage udgangspunkt i arbejdspladser og løn, værdier inden for koncernen og salg.³⁹ Ikke mindst for udviklingslande vil en sådan model give en større skattebase. En selvstændig pointe med modellen er, at når det skattemæssige overskud er fordelt mellem de lande, som koncernen har aktiviteter i, kan de enkelte lande have forskellige skatterater for selskaber.

OECD har med deres BEPS (Base Erosion and Profit Shifting) rapport fra februar 2013 startet en fundamental diskussion om beskatningsmodellen for multinationale selskaber.

³⁷ <https://www.gov.uk/government/speeches/pm-to-bring-g8-to-northern-ireland>

³⁸ Picciotti, S., Towards Unitary Taxation on Transnational Cooperations, 2012

³⁹ Se nærmere i Sol Picciotto; Towards Unitary Taxation of Transnational Cooperations, TJN, December 2012

Indtil der er gennemført en ny model for beskatning af multinationale selskaber, så bør multinationale selskaber aflægge regnskaber land for land, inklusiv skuffeselskaber i skattely, med oplysninger om skattebetalinger, arbejdspladser, overskud, salg til tredjeparter og andre centrale oplysninger, for at sikre indsigt i multinationale selskabers skattetænkning på tværs af grænser⁴⁰. EU's nyligt vedtagne Regnskabsdirektiv har taget et skridt mod at offentliggøre skattebetalinger for olie- og mineselskaber. EU's Kapitalkravs Direktiv for banker og finansielle institutioner har taget et større skridt mod land-for-land rapportering med betydeligt flere oplysningskrav end blot skattebetalingerne. Dette bør udbygges i oplysningskravene og udstrækkes til andre sektorer. Danmark bør arbejde for en nytænkning af beskatningsmodellen for multinationale selskaber gennem at:

- 1. Selvstændigt og i samarbejde med ligesindede lande inden for EU og OECD analysere mulighederne for at indføre unitary taxation for multinationale selskaber i EU og globalt.**
- 2. Danmark bør støtte op om EU-kommissionen arbejde for implementering af Common Consolidated Corporate Tax Base, som bliver diskuteret i EU lige nu⁴¹.**
- 3. På kort sigt kræve "fuld" land-for-land rapportering for multinationale selskaber, der indebærer offentliggørelse af skattebetalinger samt yderligere finansielle informationer såsom overskud og antal ansatte.**
- 4. Kræve land-for-land rapportering for selskaber, der får offentlige investeringer gennem feks. Investerings-fonde for Udviklingslandene (IFU).**

Yderligere information kontakt
Lars Koch
Leder af Politik & Kampagne
lk@ibis.dk Tlf: 6060 5831



Uddannelse skaber udvikling

⁴⁰ TJN, Country by Country Reporting, 2012

⁴¹ Common Consolidated Corporate Tax base er et forslag fra EU kommissionen om en fælles regler for beskatning af multinational selskaber i stil med Unitary Taxation. For mere information: <http://taxpolicy.gov.ie/wp-content/uploads/2012/11/CCCTB-Presentation-to-Oireachtas-Finance-Committee-November-2012.pdf>